

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.251/2022/4.

A felperes:

felperes neve (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szőnyi Ferenc kamarai jogtanácsos (jogtanácsos címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szilágyi Edina ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 6.P.20.019/2022/12.

A fellebbezés benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 6.P.20.019/2022/16.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 15 000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy az erre irányuló felhívásra a Magyar Államnak fizessen meg 41 000 (negyvenegyezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] Az alperes 2018. december 6. napjától a B... Kft. „f.a.” (a továbbiakban: adós) tagja és vezető tisztségviselője.

[2] A felperes 2020. november 2. napján benyújtott kérelme alapján a Szegedi Törvényszék a 2020. december 10. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította az adós fizetéseképtelenségét, és elrendelte felszámolását, amelynek kezdő időpontja 2021. január 7. napja.

[3] A felszámolási eljárásban hitelezői igényt egyedül a felperes jelentett be 45 207 000 forint összegben, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett.

[4] A felszámoló 2021. december 16-i fordulónappal felszámolási zárómérleget terjesztett elő, amelyben rögzítette, hogy az alperes a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. §-a szerinti kötelezettségeinek nem tett eleget, és 2019. évre vonatkozóan az adós éves beszámolóját sem helyezte letétbe és tette közzé. A zárójelentés tartalmazza, a felszámoló felhívását követően az alperes jog képviselője útján arról nyilatkozott, hogy nem tud a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségeinek eleget tenni, mivel 2019. február 1. napján – akadályoztatása miatt – a társaság iratanyagát egy meghatalmazottnak adta át, akit arra is felhatalmazott, hogy a társaság képviseletében helyette és nevében a csatolt meghatalmazás alapján eljárjon. A meghatalmazottal azonban a kapcsolat megszakadt, a társaság iratanyaga a meghatalmazottnál maradt. Tájékoztatva továbbá a felszámolót, az adós vagyonnal nem rendelkezik.

[5] A Szegedi Törvényszék a 2022. február 8. napján meghozott és 2022. március 8. napján jogerőre emelkedett 2.Fpk...../2020/21. számú végzésével az adós ellen indult felszámolási eljárást – iratanyag és vagyon hiányában – egyszerűsített módon befejezetté nyilvánította, az adóst megszüntette és lerendelte a cégjegyzékből való törlését.

[6] A 2018. évre benyújtott beszámoló adatai szerint az adós 2018. december 31. napján 7 659 000 forint tárgyi eszközzel, 3 728 000 forint követeléssel, 142 000 forint pénzeszközzel, valamint ezzel szemben 109 038 000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel rendelkezett.

[7] A felperes 2019. december 31. napján 473 000 forint, 2020. december 31. napján 69 426 000 forint, míg a felszámolási eljárás közzétételét megelőző napon 69 426 000 forint hátralékot tartott nyilván az adós adószámláján. Ez az összeg tartalmazza az adós terhére 2019. április és július hónapra általános forgalmi adónemben megállapított összesen 44 022 000 forint adóhiányt is, amelyből 2019. május 20-i esedékességgel 6 704 000 forintot, 2019. június 20-i esedékességgel 6 850 000 forintot, 2019. július 22-i esedékességgel 9 605 000 forintot és 2019. augusztus 21-i esedékességgel 20 863 000 forintot kellett volna bevallani.

[8] A felperes a felszámolási eljárás alatt ellenőrzést folytatott, amely során beszerzett banki adatszolgáltatások alapján megállapította, hogy az alperes vezetői tisztségének fennállta idején az adós bankkártyájával a pénzügyintézet1 Zrt.-nél vezetett bankszámláról összesen 375 074 000 forint, míg a pénzügyintézet2 Zrt.-nél vezetett bankszámláról összesen 104 304 000 forint, tehát mindösszesen 479 378 000 forint készpénzfelvétel történt. Az alperes a felperes által folytatott eljárásban írásbeli tanúvallomásában ennek kapcsán előadta, az összegeket befizette a társaság házipénztárába, amelyre vonatkozó pénztárbizonylat és egyéb dokumentáció a már említett megbízottnál található. A felperes az adóhatósági ellenőrzés során tényként állapította meg azt is, hogy a vizsgált időszakban az adós 2019. évre vonatkozóan bruttó 554 722 580 forint összegű, 2020. évben bruttó 5 190 000 forint összegű értékesítés után szolgáltatott adatokat, míg 2019. évre vonatkozóan bruttó 137 505 060 forint összegű, 2020. évre vonatkozóan bruttó 28 674 forint összegű beszerzésről, szolgáltatás igénybevételről érkezett online számla adatszolgáltatás. Az online számla adatszolgáltatás és a hiányzó általános forgalmi adó bevallások alapján a felperes a meg nem fizetett általános forgalmi adó összegét 2019. augusztus hónapra 55 108 000 forintban, 2019 szeptember hónapra 43 601 000 forintban, 2020 január hónapra 4 087 000 forintban határozta meg.

[9] Az adós 2019. május 20. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[10] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes mint az adós volt vezető tisztségviselője a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el, és a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése 45 207 000 forint összegben

meghiúsult. Érvényesíteni kívánt jogként a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdését jelölte meg. Előadta, az adós 2019. és 2020. évre vonatkozóan beszámolót nem tett közzé, továbbá az adós volt ügyvezetője a felszámolási eljárást megelőző időszakra vonatkozóan beszámoló készítési kötelezettségének nem tett eleget, azt a felszámoló részére nem adta át, ezért a bizonyítási teher megfordult. Állította, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2019. május 20. napján bekövetkezett, és a bejelentett hitelezői igénye nem térült meg. A hitelezői érdeket sértő magatartás és a követelés kielégítésének megghiúsulása közötti okozati összefüggés körében bizonyítás szükséghelyzetre hivatkozott, mivel az alperes az adós iratanyagát nem adta át.

[11] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a Cstv. 31. §-a szerinti kötelezettségeinek azért nem tudott eleget tenni, mivel 2019. február 1. napján az adós iratanyagát meghatalmazottnak adta át, akit arra is felhatalmazott, hogy az adós felszámolójával vegye fel a kapcsolatot. A meghatalmazottal azonban a COVID-járvány miatt a kapcsolat megszakadt, mivel ez a személy külföldre távozott, és így a rábízott feladatokat sem tudta ellátni. A meghatalmazott 2022. februárjában visszatért külföldről, és rendelkezésre bocsátotta az adós nála levő iratanyagát, így ezt követően lehetett elkészíteni az adós 2019. és 2020. évre vonatkozó beszámolóit, amelyet az eljárásban csatolt. Álláspontja szerint ezért nem hiúsította meg az adós vagyoni helyzetének az áttekintését, illetőleg annak megállapítását, hogy ő az adós vagyonával történő rendelkezés során a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt-e el, vagyonával felelősen gazdálkodott-e, valamint az általa meghozott döntések az ésszerű gazdálkodás követelményeinek megfeleltek-e.

Az elsőfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes mint az adós volt vezető tisztségviselője a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben a hitelezők követeléseinek kielégítése teljes mértékben 45 207 000 forint összegben megghiúsulhat. Kötelezte az alperest, hogy a felperesnek 78 000 forint perköltséget, míg az államnak 36 000 forint illetéket fizessen meg. Határozatának indokolásában részletesen ismertette a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségre vonatkozó szabályokat, a bizonyítási kötelezettség és teher alakulását. Megállapította, a felszámolási eljárást megelőző (2021. január 1. és 7. napja közötti) időszakra vonatkozóan a beszámolókészítési kötelezettségének az alperes nem tett eleget, azt a felszámolónak nem adta át, ugyanis a per folyamatban léte alatt is csupán a 2019. és 2020. évi egyszerűsített éves beszámolót nyújtotta be. Rámutatott, ezek az okiratok az adós teljes, számviteli bizonylatokkal alátámasztott könyvelési iratainak ismerete nélkül nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése utáni hitelezői érdekeket védő magatartást tanúsított, valamint, hogy a hitelezői érdekek sérelme és az adós magatartása közötti okozati összefüggés hiányzik. Ezért úgy ítélte, fennáll az adós magatartása és a hitelező érdeksérelme közötti okozati összefüggés.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[13] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Változatlanul fenntartotta azt a hivatkozását, hogy a beszámoló letétbe helyezési és az iratátadási kötelezettségének azért nem tudott eleget tenni, mivel az adós iratanyagát meghatalmazottnak adta át, akivel a kapcsolata a COVID járvány miatt megszakadt. Amint pedig a meghatalmazott Magyarországra visszatért 2022. február hónapban, és rendelkezésre bocsajtotta a cég teljes iratanyagát, eleget tett a beszámolóképzési kötelezettségének. Álláspontja szerint ezért nem hiúsította meg az adós vagyoni helyzetének az áttekintését, illetve annak megállapítását, hogy a volt ügyvezető az adós vagyonával történő rendelkezés során a hitelezői érdekek figyelembevételével járt-e el, vagyonával felelősen gazdálkodott-e és az általa meghozott döntések az észszerű gazdálkodás követelményének megfeleltek-e.

[14] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult annak helyes indokaira figyelemmel. Hangsúlyozta, az alperes nem igazolta, hogy a perben csatolt beszámoló a teljes iratanyag birtokában készült volna el, és a kimentés körében nem bocsajtotta rendelkezésre a teljes körű iratanyagot, nem kérte szakértő kirendelését. Megjegyezte, a tevékenységzáró mérleg átadása még utólag sem történt meg. A beszámoló késedelmes letétbe helyezése nem is mentesítheti az alperest a vélelem következményei alól.

Az ítéltábla döntésének indokai

[15] A fellebbezés alaptalan.

[16] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdéseiben megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[17] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti jogkörében vizsgálta azt, helyesen jutott-e az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperesek vezetői felelősségének a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti feltételei fennállnak.

[18] A felperes keresetében az alperes vezetői felelősségének megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatokat nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, és ezáltal a hitelezői követelések kielégítés teljes mértékben meghiúsulhat. Ezen felperesi hivatkozás alapján – mint ahogyan arra az elsőfokú bíróság is utalt – elsőként az adós gazdálkodó szervezet vezetőinek hitelezőkkel szembeni kárfelelősségre vonatkozó anyagi jogi szabályokat kellett meghatározni és vizsgálni, hogy a felperes a kárfelelősség megállapításához a tényállási elemeket előadta-e és bizonyította-e.

[19] Ha a jogi személy vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősség jogkövetkezményei általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók.

Más a helyzet akkor, ha a jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a vezető tisztségviselő a deliktualis kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkező vagyoni hátrányért.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat, és a korlátozott felelősség speciális áttörésével a jogszerűtlen gazdálkodásért való felelősséget (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a gazdasági társaság vezetését csődközeli helyzetben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy az irányítása alatt álló céget a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése esetén úgy működtesse tovább, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben a vezető tisztségviselőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást – minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése esetén a vezetővel szembeni kártérítési felelősséghez az igényérvényesítés szabályait a 2006. július 1. napján hatályba lépett 2006. évi VI. törvény iktatta be a Cstv. – mint külön törvény – rendelkezései közé akként, hogy az igényérvényesítés két lépcsőben történhet, először megállapítási kereset [Cstv. 33/A. § (1) bekezdés], majd annak eredményessége után külön marasztalási kereset előterjesztésével.

A Ptk. 2014. március 15. napján történt hatályba lépésével egyidejűleg hatályon kívül helyezésre került a Gt. 30. §-a, azonban a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének a gazdasági társaság megszűnése esetére a Ptk. 3:118. §-a azonos rendelkezést tartalmaz, amelyet a Cstv. 33/A. § (14) bekezdése alapján szintén együttesen kell alkalmazni a Cstv. 33/A. § rendelkezéseivel. A fentiekből következően a perben az adós felszámolására tekintettel a felperes keresete folytán az alperesek vezetői felelősségét a Ptk. 3:118. §-a és a Cstv. 33/A. §-ának rendelkezései alapján kell vizsgálni.

[20] Az elsőfokú bíróság által a keresetlevél benyújtásának időpontjára (2022. február 2.) tekintettel helyesen alkalmazott – a Cstv. 83/R. § (4) bekezdése alapján a 2017. július 1. napjától indult perekben irányadó, 2017. július 1. napjától hatályos – Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy a felszámoló, a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghiúsulhat.

A (4) bekezdés alapján mentesül a felelősség alól a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

Az (5) bekezdés szerint, amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója (összevont, konszolidált éves beszámoló) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámoló készítési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezető tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette.

[21] A vezető által a hitelezőknek okozott kárt tehát „kétlépcsős” perben lehet érvényesíteni. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti elsőlépcsős megállapítási pernél egy olyan speciális perről van szó, amelynek megindítására mind az adós felszámolója, mind az adós hitelezői jogosultak. Amennyiben egy hitelező indítja a megállapítási pert, annak eljárásjogi célját, lényegét tekintve egyfajta „perbizomány” jön létre, mivel ő ilyen esetben a további hitelezők érdekében is perel. A vezető tisztségviselő helytállási kötelezettségének jogerős ítélettel történő megállapítása esetén ugyanis utóbb a Cstv. 33/A. § (11) bekezdése alapján a marasztalási per megindítására bármely hitelező keresetet terjeszthet elő, a felszámolás során kielégítetlenül maradt követelésének érvényesítése érdekében. Ez tartalmában azt jelenti, hogy az adós gazdálkodó szervezetnél bekövetkező teljes vagyonsökkenés, illetve valamennyi hitelező követésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulásának megállapítására terjeszthet elő keresetet a hitelező a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti perben, függetlenül saját hitelezői igényének mértékétől.

[22] Nem vitatottan a felperes hitelezői igényét az adós felszámolója nyilvántartásba vette, így a Cstv. 3. § (1) bekezdés cd) pontja szerint a felperes hitelezőnek minősül, azaz a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítási per megindítására jogosult volt. Nem vitatta az alperes azt sem, hogy a kereset előterjesztése a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti határidőben a felszámolási eljárás alatt történt, mint ahogyan azt sem, hogy a felszámolás kezdő időpontját (2021. január 7.) megelőző három éven belül az adós vezető tisztségviselője volt, ezért a kereset érdemben vizsgálható volt.

[23] A Ptk. 3:118. §-a szerinti vezetői felelősséget tételesen kimondó és ezzel együtt alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti kereset kártérítési felelősséget állapít meg, amely alapján a károsultnak kell állítania és bizonyítania – a felszámolás speciális szabályait is figyelembe véve – az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztét, és egy időpontot, amikor ez már fennállt, az ezt követően kifejtett a hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó vezetői magatartást (vagy mulasztást), amellyel az adós társaság vagyona csökkent vagy a hitelezői követelések teljes kielégítését megghiúsíthatja, és az ezek közötti okozati összefüggést.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése esetében hitelezők érdekeit figyelmen kívül hagyó, a vezető tisztségviselő felelőssége megállapításának alapjául több magatartás, és ezáltal több tényállás szolgálhat: – a felperes keresetében megjelölt tényállítástól függően – a vezető vagyonsökkenést okozó, vagy más, a hitelezők kielégítése teljes kielégítése megghiúsulását okozó magatartása. E magatartást a felperesnek nem a jogszabályi szöveg szerinti általános megfogalmazással kell megjelölnie, hanem konkrétan kell megjelölnie a vezetői magatartást. Amennyiben a felperes keresetében arra hivatkozik, hogy a vezető magatartása vagyonsökkenést okoz, a bizonyítandó tény a vagyonsökkenést okozó magatartás, és a vagyonsökkenés mértéke, míg abban az esetben, ha a felperes a hitelezői igény teljes kielégítésének megghiúsítására hivatkozik, a vagyonsökkenés nem tényállási elem, ebben az esetben azt kell bizonyítani, hogy a felszámolási eljárásban bejelentett, a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelezői igények kielégítése a vezető tisztségviselő hitelezői érdekeket sértő más konkrét (nem vagyonsökkenést okozó) magatartása következtében megghiúsulhat.

A fenti tényállási elemek felperes általi bizonyítását követően, az alperes a (4) bekezdésben foglaltak szerint kimentheti magát.

[24] Amennyiben a felperes a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint arra is hivatkozik – és igazolja –, hogy a vezető neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet beszámolója letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesítette a Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettségét, ez nem külön felelősségi szabály, hanem a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésével együtt alkalmazandó és a felperes perbeli helyzetét segítő szabály. A Cstv. 33/A. § 2017. július 1. napjától hatályos (5) bekezdése a korábbi szabályozástól eltérően nem a hitelezői érdekek sérelmére vonatkozó törvényi vélelmet tartalmaz, hanem a szabályozás – tartalmában is eltérően – a bizonyítási kötelezettség fordulására vonatkozó szabályt ír elő (BDT2018. 3831).

[25] Erre tekintettel a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésére is alapított kereseti kérelem esetén – ha a felperes a vezető mulasztását (azaz a beszámolókéészítési és letétbe helyezési kötelezettség, vagy Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettség teljesítésének mulasztását) állítja és igazolja – a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt, a vezetői felelősség megállapítására vonatkozó tények tekintetében az alábbi két tényállási elemre a felperesnek csak tényállítást kell tennie:

– a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltára az alperes vezetői tisztségviselői jogviszonya alatt, konkrét időpont megjelölése nélkül,

– és vezető hitelezői érdekeket sértő magatartásra, ezáltal vagyonsökkenést, és/vagy a hitelezők teljes kielégítését megghiúsító magatartásra általánosságban, a konkrét vagyonsökkenést okozó vagy más a hitelezők követelésének teljes kielégítését megghiúsító károkozó magatartás megjelölése nélkül. Ilyenkor nem a Cstv. 31. §-ba foglaltak szerinti mulasztás a hitelezői érdeket sértő magatartás, hanem olyan más magatartás, amely az iratok hiánya miatt nem ismerhető meg. (Kúria Gfv.VI.30.198/2021/4. szám).

Az alperes mulasztásának következménye a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében a bizonyítási teher átfordulása órá, ezért a perben az alperesnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető

helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Mindaddig, amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított ténynek tekinteni, nevezetesen, hogy az adós fizetésektelen helyzetben volt a vezetői tisztség időtartama alatt és a feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. E tényállási elemek tehát valószínűsítést a vagyoni biztosíték nyújtása iránti kérelem elbírálásakor külön nem igényelnek. Ez a bizonyítási teher fordulással kapcsolatos érvelés jelenik meg a Pécsi Ítéltábla BDT2019. 4103. számon közzétett döntésében is.

[26] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére alapított kereset esetén a felperes bizonyítási érdekébe tartozik továbbra is a vezető tisztségviselő hitelezői érdeket sértő magatartása (mulasztása) és a hitelezői igények megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggés bizonyítása. Etekintetben a bizonyítási teher a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésre is alapított igénynél sem fordul (BDT2020. 4121).

[27] Jelen esetben a felperes keresetét a Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdésében foglaltakra alapította, mivel az alperes a jogszabályi határidőben a 2019. évre a mérlegkészítési, letétbe helyezési, valamint a Cstv. 31.§-a szerinti tevékenységzáró mérleg készítési, irat- és vagyonatadási kötelezettségének határidőben nem tett eleget. Ezen tényeket az alperes fellebbezésében nem is vitatta, hivatkozott ugyanakkor arra, hogy a mulasztás neki nem felróható, mivel az iratokat meghatalmazottjának adta át, aki a COVID járvány miatt visszaköltözött külföldre, vele a kapcsolata megszakadt, majd a meghatalmazottja 2022. februárjában jött vissza Magyarországra, és ezt követően tudta elkészíteni a 2019. és 2020. évi beszámolót, amelyet a peres eljárás során csatolt.

[28] A vezető tisztségviselő ebbéli minőségéből eredő feladati ellátásához közreműködött – így meghatalmazottat is – igénybe vehet, azonban kötelezettsége, hogy megfelelő személyt válasszon, és amennyiben az a tevékenységét nem a jogszabályoknak megfelelően végzi, vagy ennek eleget tenni nem tud, a vezető tisztségviselőnek mindent meg kell tennie a jogszabályoknak megfelelő helyzet helyreállítása, az esetlegesen hiányzó iratok pótlása érdekében. A társaság vezetőjének mindent meg kell tennie azért, hogy hozzájusson az irataihoz, annak érdekében, hogy a könyvelést végző cég segítségével tegyen eleget a vagyon kezelésével kapcsolatos kötelezettségének (hasonlóan: BH2022. 300.) Az iratok pótlását kérheti ugyanis a vele szerződő felektől, a hatóságoktól, így az iratok esetleges eltűnése nem minősül elháríthatatlan oknak (hasonlóan: Kúria Gfv.VII.30.021/2019/6. szám). Az alperes pedig nem állította és nem is bizonyította, hogy minden elvárható intézkedést megtett volna az iratok pótlása érdekében, önmagában ennek nem minősül, hogy várta a meghatalmazott részéről az iratok átadását. A meghatalmazott esetleges elérhetetlensége ezért nem alkalmas a felróhatóság alóli kimentésre.

A bizonyítási teher átfordulását eredményező mulasztását tehát az alperes eredményesen kimenteni nem tudta, ezért a bizonyítási kötelezettség és teher a perben a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint alakul.

[29] A bizonyítási teher Cstv. 33/A.§ (5) bekezdése szerinti fordulása miatt elegendő volt a felperesnek a fizetésektelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét és a hitelezői érdekek figyelembe nem vételét állítania, és az okozati összefüggés tekintetében az irathiany miatt

hivatkozhatott a bizonyítási szükséghelyzet fennálltára (Pp. 265. §), amely esetén a felperes által bizonyítandó tényt a bíróság valósnak fogadhatja el.

Az alperesnek kellett ezért állítani és bizonyítani, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be, vagy ha igen, ezt követően a hitelezői érdekeket is figyelembe vette, és valószínűsíthette, hogy a bizonyítási szükséghelyzet nem áll fenn.

[30] A felperes a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte kapcsán állítási kötelezettségének eleget téve előadta, hogy az álláspontja szerint az az adós esetében 2019. május 20. napjától fennállt. Az elsőfokú bíróság a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját ezzel egyezően állapította meg, amelyet az alperes fellebbezésében nem vitatott, így az a másodfokú eljárásban a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján nem volt felülbíráható.

[31] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerint vezetői mulasztás miatt a felperesnek konkrét, hitelezői érdeket sértő vezetői magatartást nem kellett állítani, csupán azt, hogy milyen mértékű hitelezői igény kielégítése hiúsult meg – melynek felperes eleget tett, a felszámolásba maga által bejelentett és meg nem térült hitelezői igényére hivatkozott –, azonban ez azt is jelenti, hogy az alperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésétől a hitelezők érdekeit valamennyi intézkedésénél figyelembe vette, az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, azaz nem volt jogellenes hitelezői érdeket sértő magatartása. Ezt az alperes elsősorban alapbizonylattal alátámasztott könyvelési iratokkal tudta volna bizonyítani, azonban a 2019. és 2020. évi mérleg letétbe helyezésére, közzétételére nem került sor, könyvelési iratanyag a felszámoló részére átadásra nem került, és az adós iratait az alperes a perben sem nyújtotta be. Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság, hogy önmagában a felszámolási eljárás befejezése után benyújtott, közzé nem tett 2019. és 2020. évi beszámoló nem alkalmas annak bizonyítására, hogy az alperes nem tanúsított hitelezői érdeket sértő magatartást.

[32] Az elsőfokú bíróság a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének meghíúsulását és annak a hitelezői érdekeket sértő magatartással való okozati összefüggést, azaz a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősség további jogszabályi feltételeit megállapította, amelyeket azonban az alperes fellebbezésében nem vitatott, így ekörben a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítélete nem volt felülbíráható. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy az alperesek Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vezetői felelősségének valamennyi jogszabályi feltétele fennáll.

[33] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[34] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperesnek a jogi képviseletével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint – 5 munkára figyelembevételével – megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

[35] A feleket az ügyben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés v) pontja szerint megillető tárgyi feljegyzési jog ellenére előzetesen megfizetett 7 000 forint és további, meg nem fizetett 41 000 forint fellebbezési eljárási illeték viselésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles.

Szeged, 2022. november 22.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.
s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró